

Брюксел, 9.12.2015 г.
COM(2015) 634 final

2015/0287 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2015) 274 final}

{SWD(2015) 275 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

В Стратегията за цифров единен пазар¹, приета от Комисията на 6 май 2015 г., беше обявена законодателна инициатива за хармонизирани правила за предоставянето на цифрово съдържание и онлайн продажбите на стоки. Инициативата се състои от: i) предложение относно някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание; и ii) предложение относно някои аспекти на договорите за онлайн продажби и другите продажби на стоки от разстояние.

Както беше обявено от Комисията в нейната работна програма за 2015 г., тези две предложения използват опита, натрупан по време на преговорите за Регламент за общо европейско право за продажбите. По-специално, те вече не следват подхода на незадължителен режим и всеобхватен набор от правила. Вместо това, предложенията съдържат целеви набор от напълно хармонизирани правила. Предложенията също така доразвиват редица изменения, приети от Европейския парламент на първо четене, във връзка с предложението за Регламент за общо европейско право за продажбите, по-специално ограничаването на обхвата до онлайн продажбите и другите продажби на стоки от разстояние и разширяването на обхвата до определен вид цифрово съдържание, което се предоставя срещу непарична престация.

Въпреки че настоящият обяснителен меморандум обхваща конкретно предложението относно някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание, частите от него, развиващи причините за предложението, събирането на експертни становища и оценките на въздействието се отнасят и за двете предложения, тъй като тези две предложения са предвидени като един пакет с общи цели.

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Общата цел на предложенията е да допринесат за по-бърз растеж на цифровия единен пазар (ЦЕП) в полза както на потребителите, така и на предприятията. Чрез премахване на основните пречки, свързани с договорното право, които възпрепятстват трансграничната търговия, изложените в предложенията правила ще намалят несигурността, пред която са изправени предприятията и потребителите поради сложността на правната рамка, както и разходите за предприятията, произтичащи от различията в договорното право между държавите членки. Инициативата ще увеличи доверието на потребителите чрез предоставяне на единни правила с ясни права на потребителите.

39 % от предприятията, които извършват онлайн продажби, но не и трансгранични продажби, посочват различните национални системи на договорно право като една от основните пречки пред трансграничните продажби². Това важи особено за средствата за правна защита в случай на дефектен продукт, както беше посочено от 49 % от търговците на дребно в ЕС, извършващи онлайн продажби, и 67 % от търговците, които в момента се опитват да осъществяват или обмислят осъществяването на трансгранични онлайн продажби³. Различните национални правила в областта на договорното право водят до еднократни разходи за търговците на дребно от

¹ COM (2015) 192 final <http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market/>.

² Експресно проучване на Евробарометър № 396, „Отношение на търговците на дребно към трансграничната търговия и защита на потребителите“ (“Retailers' attitudes towards cross-border trade and consumer protection”) (2015 г.).

³ Експресно проучване на Евробарометър № 396, „Отношение на търговците на дребно към трансграничната търговия и защита на потребителите“ (“Retailers' attitudes towards cross-border trade and consumer protection”) (2015 г.).

приблизително 4 милиарда евро; тези разходи засягат най-вече микропредприятията и малките и средните предприятия (МСП). Целта на настоящите предложения е да се създаде благоприятна среда за стопанска дейност и да се улеснят предприятията, по-специално МСП, при осъществяването на трансгранични продажби. На предприятията следва да се предостави правна сигурност и да се избягват ненужни разходи, дължащи се на различаващите се национални законодателства при продажбата на стоки и цифрово съдържание извън техните национални пазари.

Само 18 % от потребителите, които са използвали интернет за лични цели през 2014 г., са пазарували онлайн от друга държава на ЕС, докато 55 % са пазарували на националния си пазар⁴. Потребителите страдат също и поради липсата на ясни договорни права относно дефектно цифрово съдържание. Цифровото съдържание обхваща широк набор от елементи като музика, филми, приложения, игри, филми, услуги за съхранение „в облак“ или излъчване на спортни събития. Комбинираната стойност на финансовите вреди в резултат на горепосочения проблем с цифровото съдържание, пред който са изправени потребителите, и времето, прекарано в опити да се разрешат проблемите през последните 12 месеца, се оценява на между 9 и 11 милиарда евро. Потребителите също нямат доверие при извършването на покупки онлайн през граница. Една от основните причини е несигурността им във връзка с основните им договорни права. Вследствие на това, те пропускат възможности и им се предлага по-малък асортимент от стоки на по-малко конкурентни цени.

- **Съгласуваност със съществуващите разпоредби на политиката в тази област**

Настоящото предложение цели запълването на съществуващия правен пропуск в достиженията на правото на равнището на ЕС в областта на защитата на потребителите относно някои договорни аспекти, за които понастоящем не съществуват правила.

Предложението допълва Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁵, която вече е напълно хармонизирала някои правила относно предоставянето на цифрово съдържание (главно изискванията за предоставяне на преддоговорна информация и правото на отказ). Докато някои държави членки като Обединеното кралство и Нидерландия вече приеха законодателство специално за областта на цифровото съдържание, понастоящем не съществуват специални правила на ЕС за защита на потребителите срещу цифрово съдържание, което не е в съответствие с договора. Следователно са необходими бързи действия, за да се предотврати евентуална бъдеща правна разпокъсаност в резултат на възникването на различни национални правила.

В допълнение, в предложението се разглеждат две договорни права (правото на изменение и правото на прекратяване на дългосрочни договори), които бяха определени като проблематични⁶ и които понастоящем подлежат на контрол само по отношение на общата клауза за неравноправност, посочена в Директива 93/13/ЕИО на

4 Статистическо изследване на Евростат относно употребата на ИКТ от домакинствата и от отделните лица (2014 г.).

5 ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64.

6 Вж. по-специално Експертната група по договорите за изчисления в облак - подробна информация за състава на Експертната група и протоколите от заседанията са на разположение на: http://ec.europa.eu/justice/contract/cloud-computing/expert-group/index_en.htm.

Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори⁷.

Предложението също така допълва Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар⁸, която, наред с другото, отчасти установява хармонизирани правила за електронните договори.

Предложението е съвместимо със съществуващите правила на ЕС относно приложимото право и компетентността на цифровия единен пазар⁹. Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела¹⁰ и Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I)¹¹, които предвиждат правила за определяне на компетентната юрисдикция и приложимото право, също се прилагат и в цифровата среда. Тези инструменти са приети наскоро и отражението им върху интернет е разглеждано отблизо по време на законодателния процес. При някои правила се обръща специално внимание на интернет сделките, по-специално при тези, свързани с потребителските договори. Тези правила целят защитата на потребителите, наред с другото, на цифровия единен пазар, като им предоставят ползата от неотменимите норми на държавите членки, в които те обичайно пребивават. Наред с изложените в настоящото предложение нови договорни правила за закупуването на цифрово съдържание, съществуващите правила относно международното частно право установяват ясна правна рамка за покупката и продажбата на европейски цифров пазар, която взема предвид както интересите на потребителите, така и на предприятията. Следователно, настоящото законодателно предложение не изисква промени на съществуващата рамка на международното частно право на ЕС, включително на Регламент (ЕО) № 593/2008 („Рим I“).

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Със Стратегията за цифров единен пазар се цели чрез цялостен подход да се преодолеят с всички основни пречки пред развитието на трансграничната електронна търговия на цифровия единен пазар. Предложението следва да се разглежда в контекста на този цялостен подход. Стратегията обхваща, наред с другото, инициативите, свързани с трансграничната преносимост на съдържание, ролята на платформите, свободното движение на данни, европейските изчисления в облак, свързаната с ДДС тежест и колетните пратки. Особено, в контекста на трансграничната преносимост на съдържание и европейските изчисления в облак, стратегията предвижда решителни действия за гарантиране на преносимостта и оперативната съвместимост на съдържанието, което е от решаващо значение за предоставянето на цифрово съдържание в ЕС. Стратегията също така обхваща инициативи, свързани с прилагането/правните средства за защита, т.е. въвеждането в експлоатация на онлайн

7 ОВ L 095, 21.4.1993 г., стр. 29.

8 ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1.

9 Подробно обяснение на правилата на ЕС относно приложимото право и компетентността в цифровия единен пазар може да се намери в приложение 7 към Работния документ на службите на Комисията, съдържащ оценката на въздействието и придружаващ предложенията за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание и за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно някои аспекти на договорите за онлайн продажбите и другите продажби на стоки от разстояние, изменящи предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за общо европейско право за продажбите, SWD (2015) 275.

10 ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1.

11 ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6.

платформата за разрешаване на спорове¹² и прегледа на Регламент (ЕО) № 2006/2004 от 27 октомври 2004 г. за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите (Регламент за сътрудничество в областта на защита на потребителите)¹³. По-специално, напълно хармонизираните правила в областта на договорното право в ЕС ще улеснят също и координираните действия по прилагане, предприети от органите за сътрудничество за защита на потребителите¹⁴. Предложението също така ще бъде съвместимо с общата рамка на ЕС за авторското право и няма да засяга правата и задълженията съгласно законодателството в областта на авторското право.

И накрая, защитата на физическите лица при обработването на лични данни се урежда от Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни¹⁵ и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации¹⁶, които са напълно приложими по отношение на предоставянето на цифрово съдържание. Тези директиви вече са установили правна рамка в областта на личните данни в Съюза. Изпълнението и прилагането на настоящото предложение следва да се осъществява в пълно съответствие с тази правна рамка.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИРАНост И ПРОПРОЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание на настоящото предложение е член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз и неговата основна цел е подобряването на установяването и функционирането на вътрешния пазар.

При предоставяне на цифрово съдържание на потребители в други държави членки предприятията са изправени пред различни задължителни правила в областта на потребителското договорно право. Договорите за предоставянето на цифрово съдържание се категоризират по различен начин в отделните държави членки. В зависимост от държавата членка, тези договори се разглеждат като договори за продажба, като договори за услуги или като договори за наем. В допълнение, договорите за предоставянето на цифрово съдържание понякога се категоризират по различен начин в едни и същи държави членки в зависимост от вида на предлаганото цифрово съдържание¹⁷. Вследствие на това, по отношение на цифровото съдържание националните права и задължения, както и средствата за правна защита на

12 Регламент (ЕС) № 524/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно онлайн решаване на потребителски спорове и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО (Регламент за ОРС за потребители), ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 1.

13 ОВ L 364, 9.12.2004 г., стр. 1.

14 Настоящата директива ще измени Регламента за сътрудничество в областта на защитата на потребителите, за да се добави позоваване на настоящата директива в приложението към този регламент, което да позволява координирани действия по прилагане от органите за защита на потребителите в областта, обхваната от настоящата директива.

15 (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31—50) [която ще бъде заменена от Общия регламент относно защитата на данните] и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации).

16 ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37—47.

17 Сравнително изследване на договорите за компютърни услуги „в облак“ (Comparative Study on cloud computing contracts) (2014 г.), DLA Piper, стр. 33 и сл.; Анализ на приложимите правни рамки и предложенията за изграждане на примерна система за защита на потребителите във връзка с договорите за цифрово съдържание (Analysis of the applicable legal frameworks and suggestions for the contours of a model system of consumer protection in relation to digital content contracts); University of Amsterdam: Centre for the Study of European Contract Law (CSECL) Institute for Information Law (IViR); Amsterdam Centre for Law and Economics (ACLE), стр. 32 и сл.

потребителите се различават в отделните държави членки. Докато някои от тези национални правила не са задължителни и могат да бъдат изменени договорно от страните, други са със задължителен характер.

Освен това няколко държави членки наскоро приеха или започнаха подготвителна работа за приемане на специални задължителни правила относно договорите за предоставянето на цифрово съдържание. Тези национални правила обаче се различават по обхват и съдържание. Следва също така да се очаква, че други държави членки ще последват тази тенденция. Ето защо, Ако ЕС не предприеме действия, предприятията все по-често ще се изправят пред различни задължителни правила в областта на потребителското договорно право при предоставянето на цифрово съдържание.

Съществуващата и бъдещата правна разпокъсаност създава пречки за предприятията да осъществяват трансгранични продажби, тъй като те трябва да понесат разходи, свързани с договорното право. Предприятията също така са несигурни по отношение на своите права и задължения. Това има пряко въздействие върху установяването и функционирането на вътрешния пазар и се отразява отрицателно на конкуренцията. Като се има предвид хетерогенността на онлайн пазара на цифрово съдържание, ще бъде трудно пазарът да преодолее тази разпокъсаност.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предложението е съобразено с принципа на субсидиарност, определен в член 5 от Договора за Европейския съюз.

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки.

Общата цел на инициативата е да се премахнат пречките в интернет, произтичащи от потребителското договорно право, и да се подпомогне създаването на истински цифров единен пазар в полза на предприятията и потребителите. Държавите членки не могат по собствена инициатива да премахнат в достатъчна степен пречките, които съществуват между националните законодателства. Инициатива на равнището на ЕС може по-добре да постигне това.

По-специално, инициативата има за цел координирано да предостави на потребителите специални права и да създаде правна сигурност за предприятията, които искат да продават свое цифрово съдържание в други държави членки. Когато разработва специфично законодателство в областта на предоставянето на цифровото съдържание, всяка отделна държава членка не би могла да гарантира цялостна съгласуваност на националното си законодателство със законодателството на другите държави членки. Поради това инициатива на равнището на ЕС ще помогне да се гарантира последователност при развиването на специални права на потребителите по отношение на цифровото съдържание.

Действие на равнището на ЕС би било по-ефективно от действие на национално равнище.

Освен това инициатива на равнището на ЕС ще осигури съгласуваност при прилагането на правата на потребителите, като същевременно се гарантира, че всички потребители в ЕС се ползват от еднакво високо равнище на защита. Тя ще създаде правна сигурност за предприятията, които искат да продават свое цифрово съдържание в други държави членки. Подобна инициатива ще предостави съгласувано правно основание за координирани действия по прилагане, тъй като предложената Директива ще бъде

включена в приложението към Регламент (ЕО) № 2006/2004¹⁸ за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите. Освен това, действията по прилагане ще бъдат в голяма степен улеснени от предложените единни напълно хармонизирани правила. По този начин прилагането на законодателството на ЕС ще бъде укрепено в полза на потребителите в ЕС. Подобен резултат може да се постигне само чрез действие на равнището на ЕС.

- **Пропорционалност**

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност, посочен в член 5 от Договора за Европейския съюз, тъй като то не надхвърля необходимото за постигането на целите.

Предложението няма да хармонизира всички аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание; наред с много други примери, няма да бъдат регламентирани правилата за сключване на договорите. Вместо това то ще се съсредоточи върху хармонизирането на равнището на Съюза само на тези целеви ключови задължителни договорни права на потребителите в ЕС, които са от съществено значение за трансграничните онлайн сделки, които заинтересованите страни са идентифицирали като пречки пред търговията и които са необходими за изграждане на доверието на потребителите, когато пазаруват онлайн от чужбина. Освен това изборът на правната форма на директива вместо регламент ще доведе до значително по-малко намеса в националните законодателства (вж. точка „Избор на инструмент“ по-долу), тъй като ще остави на държавите членки свобода да адаптират прилагането към своето национално законодателство.

- **Избор на инструмент**

Комисията представя пакет от две директиви за пълно хармонизиране: директива относно някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание и директива относно някои аспекти на договорите за онлайн продажбите и другите продажби на стоки от разстояние.

Изборът на директива предоставя на държавите членки свобода да адаптират прилагането към националното си законодателство. Например в предложението не се определя дали договорът за предоставяне на цифрово съдържание трябва да се разглежда като договор за продажба, за предоставяне на услуга, за отдаване под наем или като договор „*sui generis*“; то оставя това решение на държавите членки. Регламентът би изисквал въвеждането на много по-подробен и всеобхватен режим в сравнение с директивата, за да може да е пряко приложим. Вследствие, това би довело до значително по-голяма намеса в националните законодателства. Това също така може да застраши бъдещата пригодност на инструмента, тъй като, за разлика от директивата, регламентът трябва да е силно подробен, което не би оставило необходимия марж за адаптиране на прилагането на напълно хармонизираните правила към един бързо развиващ се в технологично и търговско отношение пазар като „пазара на цифровото съдържание“.

Изборът на пълно хармонизиране ще позволи въвеждането на опростени и осъвременени правила, които премахват пречките пред договорното право и създават благоприятна правна рамка за предприятията, като в същото време гарантират, че потребителите се ползват от еднакво високо равнище на защита в целия ЕС.

18 ОВ L 364, 9.12.2004 г., стр. 1

С един необвързващ инструмент, като например доброволния типов договор, няма да се изпълни целта за подобряване на изграждането и функционирането на вътрешния пазар. Търговците ще продължават да бъдат задължени да се съобразяват с различните задължителни национални правила в държавата на пребиваване на потребителя, когато те предвиждат по-високо равнище на защита на потребителите в сравнение с типовия договор, и съответно ще трябва да поемат свързаните с договорното право разходи.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултации със заинтересованите страни

Процес на консултиране

Беше разработена широкообхватна стратегия за консултации с цел да се осигури широко участие през целия цикъл на политиката, свързан с тази инициатива. Тази стратегия беше основана на съчетание от обществени и целеви консултации. Стремешът на Комисията беше да получи широк и балансиран набор от гледни точки по този въпрос, като даде възможност на всички заинтересовани страни (предприятия, потребители, национални органи, юристи и представители на академичните среди) да изразят своите становища¹⁹.

– Обществена консултация: чрез 12-седмична уеб-базирана отворена обществена консултация бяха събрани 189 отговора от всички категории заинтересовани страни от целия ЕС.

– Целеви консултации: група за консултации със заинтересованите страни включваше 22 организации, представляващи широк кръг от интереси. Групата проведе седем заседания.

От юни до август 2015 г. бяха проведени също и задълбочени интервюта с представители на промишлеността, за да се съберат данни за разходите, свързани с договорното право, които предприятията понасят при осъществяване на продажби в чужбина.

През 2015 г., в рамките на Стратегията за цифров единен пазар, две проучвания, проучване на потребителите²⁰ и проучване на предприятията²¹, бяха използвани за събиране на данни, идентифициращи основните трансгранични пречки пред цифровия единен пазар.

И накрая, като част от икономическо проучване относно цифровото потребителско съдържание, потребителите и предприятията бяха запитани с какъв вид проблеми са се сблъскали при закупуването на цифрово съдържание.²²

– Консултация с държавите членки: между юни и октомври 2015 г. бяха организирани три семинара с държавите членки. Съответните въпроси бяха обсъдени също и с националните правоприлагащи органи на заседанието на Комисията за сътрудничество в областта на защитата на потребителите (април 2015 г.), както и с националните

19 За повече подробности относно консултациите, моля вж.: http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/index_en.htm.

20 GfK за Европейската комисия, „Проучване на потребителите с цел идентифициране на основните трансгранични пречки пред цифровия единен пазар и къде те имат най-голямо значение“. [Consumer survey identifying the main cross-border obstacles to the Digital Single Market and where they matter most], 2015 г.

21 Експресно проучване на Евробарометър № 413 „Дружества, извършващи онлайн дейност“ [Companies engaged in online activities] (2015 г.) http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_413_en.pdf

22 „Икономическо проучване относно потребителските продукти с цифрово съдържание“ [Economic study on consumer digital Content products], ICF International, 2015 г.

органи, отговорни за политиката в областта на потребителите, на заседанието на мрежата в областта на защитата на потребителите (май 2015 г.).

Обобщение на резултатите

По-голямата част от неспециализираните предприятия виждат необходимост от действия на ЕС под формата на пълно хармонизиране; ИТ индустрията и специалистите в правната сфера са по-разделени в мнението си. Потребителските организации също признават необходимостта от действия и подкрепят пълното хармонизиране, при условие че се гарантира високо равнище на защита на потребителите. По-голямата част от отговорилите държави членки също приветстват действие на равнището на ЕС в областта на цифровото съдържание. Някои от тях уточняват, че биха предпочели пълно хармонизиране или целево пълно хармонизиране. Други държави членки биха предпочели по-добро прилагане и оценка на съществуващите правила. Много от тях изтъкват необходимостта да се гарантира съгласуваност между правилата относно стоките и цифровото съдържание.

По-голямата част от анкетиранияте подкрепят подход, включващ само договорите между предприятията и потребителите. По-голямата част от потребителите, държавите членки и специалистите в правната сфера подкрепят идеята да се обхване не само предоставеното срещу заплащане цифрово съдържание, а и цифровото съдържание, предоставено срещу (лични и други) данни на потребителите. Мненията на предприятията по този въпрос са разделени.

По отношение на съдържанието на правилата потребителите и специалистите в правната сфера считат, че като първо средство за правна защита потребителите следва да имат възможност да прекратяват договора. Предприятията подчертават, че доставчиците на цифрово съдържание следва да имат избор да приведат стоките в съответствие, преди да се даде възможност за прекратяване на договора. Според някои ИТ асоциации потребителите следва да имат единствено правото да прекратят договора и да получат възстановяване на заплатената цена, но не и правото да изискват съдържанието да се приведе в съответствие, тъй като това може да е твърде скъпо за търговците. Други ИТ асоциации не считат, че средствата за правна защита в случай на несъответствие въобще са подходящи по отношение на цифровото съдържание. Държавите членки са почти единодушни в подкрепата си за включване на всички средства за правна защита, които вече се прилагат спрямо стоките. По-голямата част от анкетиранияте са съгласни, че търговците следва да могат да променят характеристиките на предоставеното цифрово съдържание при определени условия (като предварителното информироване на потребителя), както и че потребителите следва да могат да прекратяват дългосрочните договори.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Експертната група по договорите за изчисления в облак проведе седем заседания главно в рамките на 2014 г. Експертната група беше създадена в рамките на Европейската стратегия за изчисления в облак и беше съставена от хора от практиката и организации, представляващи доставчици и клиенти на изчисленията в облак, както и от специалисти в правната сфера или университетски преподаватели с опит в областта на договорите за изчисления в облак и по въпросите на защитата на личните данни, относими към договорите за изчисления в облак.

Договорите за изчисления в облак имаха особено важна роля при определянето на проблемите от договорно естество от значение за настоящата директива. Тези въпроси,

които бяха подробно обсъдени от Групата, се отнасят до качеството, отговорността или изменението на договорите²³.

Комисията използва също така и няколко икономически и правни проучвания, които бяха поръчани или във връзка с конкретната цел на тази инициатива или като част от Стратегията за цифров единен пазар.²⁴

• **Оценка на въздействието**

На 16 октомври 2015 г. Комитетът за регулаторен контрол представи първоначално становище относно проекта за оценка на въздействието, който беше изменен в съответствие с коментарите на Комитета и внесен повторно. Второто становище, с което бе одобрен предложението за обсъждане проект за оценка на въздействието, беше представено от Комитета на 9 ноември 2015 г.²⁵

Преработеният доклад за оценка на въздействието и обобщението са публикувани съвместно с предложението.²⁶

Разгледани алтернативи на политиката

Освен изследването на последиците от липсата на промяна на политиката в оценката на въздействието бяха разгледани следните алтернативи на политиката: i) вариант 1: цели напълно хармонизирани правила относно цифровото съдържание и стоките; ii) вариант 2: цели напълно хармонизирани правила относно цифровото съдържание и прилагане на законодателството на търговеца в съчетание със съществуващите хармонизирани правила относно стоките; iii), вариант 3: цели напълно хармонизирани правила относно цифровото съдържание без промяна на политиката в областта на стоките; iv) вариант 4: минимални правила за хармонизация на цифровото съдържание без промяна на политиката в областта на стоките; v) вариант 5: доброволен европейски типов договор в съчетание с марка за доверие на ЕС.

След сравнителен анализ на въздействието на тези варианти в доклада за оценка на въздействието се стигна до заключението, че **вариант 1** ще постигне най-добре целите на политиката. При този вариант ще се намалят свързаните с договорното право разходи за търговците и ще се улесни трансграничната електронна търговия. При трансгранични продажби предприятията ще могат да разчитат в голяма степен на тяхното национално право, тъй като основните правила, относими към трансграничната търговия, ще бъдат еднакви във всички държави членки. Докато новите правила

23 Експертна група по договорите за изчисления в облак - подробна информация за състава на групата и протоколите от нейните заседания са на разположение на: http://ec.europa.eu/justice/contract/cloud-computing/expert-group/index_en.htm.

24 Вж. по-специално:
– GfK за Европейската комисия, „Проучване на потребителите с цел идентифициране на основните трансгранични пречки пред цифровия единен пазар и къде те имат най-голямо значение“ [Consumer survey identifying the main cross-border obstacles to the Digital Single Market and where they matter most], 2015 г.
– Проучване на Евростат за използването на ИКТ от домакинствата и от отделните лица (2014 г.).
– Сравнително изследване на договорите за изчисления в облак (2014 г.), DLA Piper, стр. 33 и сл.; Анализ на приложимите правни рамки и предложението за изграждане на системен модел за защита на потребителите във връзка с договорите за цифрово съдържание [Analysis of the applicable legal frameworks and suggestions for the contours of a model system of consumer protection in relation to digital content contracts]; University of Amsterdam: Centre for the Study of European Contract Law (CSECL) Institute for Information Law (IViR); Amsterdam Centre for Law and Economics (ACLE), стр. 32 и сл.
– Експресно проучване на Евробарометър № 413 относно „Предприятия, ангажирани с онлайн дейности“ [Companies engaged in online activities] (2015 г.) http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_413_en.pdf.
– „Икономическо проучване относно продуктите на цифровото потребителско съдържание“ (Economic study on consumer digital Content products), ICF International, 2015 г.

25 Становището на Комитета за регулаторен контрол е на разположение на: http://ec.europa.eu/justice/contract/index_bg.htm.

26 Докладът за оценка на въздействието и обобщението са на разположение на следния адрес: http://ec.europa.eu/justice/contract/index_bg.htm.

относно цифровото съдържание могат да доведат до някои допълнителни разходи за предприятията, тези разходи ще бъдат ограничени в сравнение със съществуващото положение, тъй като новите права ще бъдат напълно хармонизирани. Така те ще предоставят на предприятията правна сигурност и благоприятна среда за стопанска дейност. Потребителите ще разполагат с ясен набор от права на територията на целия ЕС и по този начин ще бъдат по-уверени при трансграничното закупуване на стоки или получаването на достъп до трансгранично цифрово съдържание. Това ще създаде взаимни ползи за предприятията и потребителите. Конкуренцията ще се засили, което ще доведе до цялостно увеличаване на търговията и следователно до по-голям и по-добър избор на по-конкуrentни цени за потребителите, при значителни макроикономически ползи за ЕС.

Липсата на промени в политиката няма да допринесе за постигането на целите на цифровия единен пазар и крие риска да окаже отрицателно икономическо въздействие в сравнение с настоящата ситуация.

Вариант 2 ще окаже положително въздействие заради пълното хармонизиране на правилата относно цифровото съдържание. При стоките това би довело до увеличаване на стимулите за трансгранично предоставяне, тъй като търговците ще могат да продават своите продукти през граница изцяло въз основа на тяхното национално законодателство. Потребителите могат в известна степен да се възползват от увеличаването на избора и понижаването на цените. Въпреки това, при този вариант потребителите вече няма да могат да се ползват от по-високо равнище на защита в сравнение с това, което предлагат собствените им национални законодателства. И обратно, потребителите могат да се възползват от потенциално по-високото равнище на защита съгласно законодателството на търговеца, ако за конкретни въпроси то надхвърля собственото им национално законодателство.

Вариант 3 ще окаже положително въздействие заради пълното хармонизиране на правилата относно цифровото съдържание, но пречките пред трансграничната търговия, произтичащи от договорното право, ще останат в сила за стоките.

Вариант 4 ще установи минимално равнище на права за потребителите по отношение на договорите за предоставяне на цифрово съдържание в ЕС и следователно в известна степен ще засили доверието на потребителите. Държавите членки ще могат да приемат правила за по-висока защита. Този вариант обаче няма да намали разходите за търговците, които ще продължават да са длъжни да се съобразяват с различни национални задължителни правила в областта на потребителското договорно право, гарантиращи по-високо равнище на защита на потребителите при продажба в други държави членки.

Вариант 5 може да помогне на предприятията да продават цифрово съдържание в целия ЕС и да предоставят на потребителите задоволително равнище на защита, зависещо в голяма степен от съдържанието на правилата в типовите договори, които ще бъдат договорени от индустрията, както и от степента на използване и приемане на марката за доверие от предприятията в ЕС. Потребителите могат да бъдат по-уверени, когато купуват от чуждестранни търговци, отличени с марката за доверие на ЕС. Въпреки това, търговците ще продължават да са длъжни да се съобразяват със задължителните национални правила, приети от държавата на обичайното местопребиване на потребителя, когато те предоставят по-високо равнище на защита на потребителите в сравнение с правилата в типовия договор, и може да се наложи да поемат свързаните с договорното право разходи.

Основни въздействия на предложението

В оценката на въздействието се разглежда въздействието на двете предложения – директивата относно някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание и директивата относно някои аспекти на договорите за онлайн продажби и другите продажби на стоки от разстояние.

Двете предложения ще премахнат свързаните с договорното право пречки пред трансграничната онлайн търговия както за потребителите, така и за търговците. Премахването на тези пречки е стимул за трансграничната търговия: ако бъдат премахнати пречките, произтичащи от договорното право, още 122 000 предприятия ще осъществяват трансгранични онлайн продажби. Износът в рамките на ЕС би се увеличил с около 1 милиард евро. Засилената конкуренция при онлайн търговията на дребно ще доведе до спад на цените на дребно във всички държави членки, който се изчислява на -0,25 % средно на равнището на ЕС. В резултат на намалението на цените и повишаването на доверието на потребителите, произтичащи от уеднаквяването на правата в ЕС, потребителското търсене ще се повиши допълнително. Потреблението на домакинствата, което е отражение на благосъстоянието на потребителите, ще отбележи ръст във всички държави членки със средно + 0,23 % за ЕС, което съответства на около 18 милиарда евро. Между 7,8 и 13 милиона нови потребители ще започнат да извършват трансгранични покупки онлайн. Средната сума, харчена ежегодно от всеки трансграничен купувач, също ще се увеличи с 40 евро. Това нарастване на търсенето и предлагането ще има пряко въздействие върху основните макроикономически променливи във всяка отделна държава членка и в ЕС като цяло. Като цяло реалният БВП на ЕС се очаква да нарасне с около 4 милиарда евро годишно.

Кой ще бъде засегнат и по какъв начин

Предприятията ще имат разходи за привеждане в съответствие с новата директива, но в крайна сметка ще извлекат по-големи ползи от пълното хармонизиране на правилата за износ на стоки и цифрово съдържание в целия ЕС. МСП няма да останат извън обхвата на новото законодателство: изключенията биха намалили доверието на потребителите, когато купуват от тях. Не е обосновано потребителите да бъдат по-малко защитени, когато купуват от МСП вместо от по-големи доставчици. Освобождаването би намалило ползите за МСП, произтичащи от въвеждането на единен набор от правила, приложими в целия ЕС. Напротив, инициативата ще бъде от особена полза за МСП, които са засегнати в по-голяма степен от разходите за адаптиране на договорите си към задължителните правила в други държави членки и по-често се ограничават до техния национален пазар в сравнение с по-големите си конкуренти. За тях трансграничната търговия е важен начин да се възползват от предимствата на икономииите от мащаба. МСП имат проблем с намирането на клиенти. Този проблем може по-лесно да се реши в онлайн контекст, тъй като интернет дава възможност за онлайн продажби при по-ниски разходи в сравнение с офлайн търговията.

• Основни права

Предложението относно предоставянето на цифрово съдържание ще окаже положително въздействие върху редица права, защитени съгласно Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално член 38 относно защитата на потребителите и член 16 относно свободата на стопанската инициатива.

Чрез целеви набор от напълно хармонизирани правила относно цифровото съдържание ще се изпълни целта на член 38 от Хартата на основните права, като се засили защитата на потребителите в целия ЕС, тъй като на потребителите в ЕС ще се предоставят

специални и ясни права при закупуването на цифрово съдържание или получаването на достъп до такова на националния пазар или от други държави членки.

Наличието на набор от напълно хармонизирани правила относно ключови аспекти на предоставянето на цифровото съдържание ще допринесе също и за постигане на целта на член 16, тъй като предприятията ще бъдат улеснени при продаването на цифрово съдържание в ЕС както на националния си пазар, така и през граница. Така възможностите им да разширят стопанската си дейност ще бъдат увеличени.

И накрая, въвеждането на ясни права в областта на договорното право ще допринесе за постигане на целта на член 47 (право на ефективни правни средства за защита), защото ще се засили способността за упражняване на правото на ефективни средства за правна защита пред съдилищата. Новите правила следва да изясняват средствата за правна защита, които са на разположение в случай на спорове.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма да има отражение върху бюджета.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и договорености за мониторинг, оценка и докладване**

От държавите членки ще се изисква да изпратят на Комисията мерките за изпълнение на Директивата относно някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание. Тези мерки ще определят текста на приетото от държавите членки законодателство. Комисията ще извърша мониторинг на тези мерки, за да гарантира, че те са в съответствие с директивата.

Комисията ще започне дейности по мониторинг и оценка, за да оцени доколко ефективно директивата е постигнала определените цели. Резултатите от оценката ще бъдат включени в процеса на преглед, който трябва да се извърши пет години след влизането в сила на директивата и при който ще бъде разгледана нейната ефективност.

- **Обяснителни документи**

В съответствие със Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи, държавите членки се задължават в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между компонентите на дадена директива и съответните елементи от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива се счита, че предоставянето на тези документи е обосновано.

- **Подробно обяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Предложението се състои от 20 члена.

В член 1 се посочва предметът на директивата, който е пълно хармонизиране на набор от ключови правила, свързани с договорите за предоставяне на цифрово съдържание. В него се пояснява, че директивата съдържа правила относно съответствието на цифровото съдържание, средствата за правна защита на потребителите в случаите на липса на съответствие на цифровото съдържание с договора, както и някои аспекти, свързани с правото на прекратяване на дългосрочен договор и изменението на цифровото съдържание.

В член 2 се съдържа списък с определения на понятията, използвани в директивата. Някои определения произтичат от настоящите достижения на правото на ЕС, като например определението за потребител, или от предложението за Регламент за общо европейско право за продажбите. Други определения отразяват спецификата на цифровото съдържание и бързото му развитие в технологично и търговско отношение. Например, определението за цифрово съдържание умишлено е широко и обхваща всички видове цифрово съдържание, включително, например, свалени филми или филми, гледани онлайн, съхранение „в облак“, социални медии или файлове за визуално моделиране за 3D печат, с цел да се осигури бъдещата му пригодност и да се избегне нарушаването на конкуренцията, и да се създадат еднакви условия на конкуренция.

В член 3 се определят личният и материалният обхват на директивата, въз основа на нейния предмет. В обхвата на директивата попадат само сделките между предприятия и потребители. Проблемите на договорното право, свързани с отношенията между предприятия, особено по отношение на специфичните потребности на МСП, са идентифицирани в Стратегията за цифров единен пазар и ще бъдат анализирани в контекста на други обявени в стратегията действия. Директивата обхваща предоставянето на всички видове цифрово съдържание. Тя също така обхваща цифровото съдържание, предоставено не само срещу заплащането на парична сума, но и в замяна на (лични и други) данни на потребителите, с изключение на случаите, когато данните са събирани единствено с цел изпълнение на законовите изисквания. Директивата не обхваща услугите, които изискват значителен елемент на човешка намеса, нито договори, уреждащи специфични секторни услуги, като здравеопазването, хазарта или финансовите услуги. В член 3 се пояснява също, че в случай на конфликт между директивата и друг акт на ЕС, другият акт на ЕС има предимство. По-специално, в него се пояснява, че директивата не засяга правилата за защита на личните данни. И накрая, в него се пояснява, че директивата не засяга националното законодателство, доколкото то остава извън разпоредбите на настоящата директива, например националните правила относно задълженията на потребителя към доставчика на цифровото съдържание или относно уреждането на класификацията, изготвянето или валидността на договорите.

В член 4 се определя, че настоящата директива е директива за пълно хармонизиране. В рамките на обхвата си на прилагане, тя възпрепятства държавите членки да приемат или прилагат закони, чиито изисквания са по-ограничени от изискванията на директивата или излизат извън тях. Целта на член 4 в съчетание с член 1 е също така да се определи, че в другите области, които не са включени в обхвата на прилагане на настоящата директива, държавите членки имат свободата да приемат решения на национално равнище.

В член 5 се изясняват редът и условията, както и сроковете за предоставяне на цифрово съдържание. Цифровото съдържание трябва да бъде предоставено на потребителя или на трето лице, опериращо физически или виртуален инструмент, позволяващ обработка, достъп или пренос на цифрово съдържание до крайния потребител, и с което потребителят е в договорни отношения. Като правило по подразбиране цифровото съдържание следва да бъде доставено незабавно освен ако страните не са договорили друго.

Член 6 съдържа набор от договорни и нормативни критерии за съответствие, спрямо които се оценява качеството на цифровото съдържание. Цифровото съдържание трябва преди всичко да съответства на това, което е било обещано в договора. При отсъствие на такива изрични показатели съответствието на цифровото съдържание трябва да се

оценява в съответствие с обективен критерий, т.е. то трябва да отговаря на целта, за която обикновено се използва цифрово съдържание, отговарящо на същото описание. В член 6 се пояснява също, че когато цифровото съдържание се предоставя в течение на определен период от време, цифровото съдържание трябва да бъде в съответствие с договора за целия срок на договора и че версията на цифрово съдържание, предоставена на потребителя, е последната налична версия към момента на сключване на договора.

В член 7 се обяснява, че липсата на съответствие на цифровото съдържание в резултат на неправилно интегриране в хардуера и софтуера на потребителя следва да е равносилна на липса на съответствие на самото цифрово съдържание, ако причините за неправилното интегриране са в сферата на отговорност на доставчика.

В член 8 се съдържа допълнително изискване за съответствие, според което цифровото съдържание трябва да бъде освободено от всякакви права на трети лица, включително и такива, възникващи въз основа на интелектуалната собственост.

В член 9 на доставчика се налага тежестта да докаже отсъствието на липса на съответствие освен в случаите, когато цифровата среда на потребителя е несъвместима с цифровото съдържание. Обръщането на доказателствената тежест не е ограничено във времето, тъй като цифровото съдържание не подлежи на износване и повреждане. В член 9 се посочва, че потребителят си сътрудничи с доставчика, за да даде възможност на доставчика да установи цифровата среда на потребителя. Задължението за сътрудничество се ограничава до средството, което предполага най-малка намеса и е технически достъпно за доставчика.

В член 10 се посочват случаите на отговорност на доставчика спрямо потребителя, а именно когато цифровото съдържание не съответства на договора или когато доставчикът въобще не предостави цифровото съдържание. Като се има предвид, че цифрово съдържание може да бъде предоставяно в течение на определен период от време, доставчикът следва да е отговорен и за всяка липса на съответствие, която възникне през този период.

В член 11 на потребителя се дава правото да прекрати договора незабавно, когато доставчикът въобще не предостави цифровото съдържание, както е посочено в член 5.

В член 12 са посочени средствата за правна защита, с които разполага потребителят в случай на непредоставяне или липса на съответствие на цифровото съдържание. Като първа стъпка, потребителят има право да получи приведено в съответствие цифрово съдържание в разумен срок, без значително неудобство и без това да води до разходи за него. Като втора стъпка, потребителят има право на намаляване на цената или прекратяване на договора, ако липсата на съответствие засяга основни работни характеристики.

В член 13 се описват подробно последиците от прекратяването на договора заради липса на съответствие на цифровото съдържание. Например, в него се предвижда, че доставчикът възстановява платената цена или, ако насрещната престация е била под формата на данни, се въздържа от използването на тези данни и всяка друга информация, която потребителят е предоставил в замяна на цифровото съдържание. В него също така се пояснява, че след прекратяването на договора потребителят се въздържа от по-нататъшно използване на цифровото съдържание.

В член 14 се установява правото на обезщетение за вреди, ограничено до случаи на увреждане на цифровото съдържание и хардуера на потребителя. В него се предвижда

обаче, че държавите членки следва да определят подробните условия за упражняване на правото на обезщетение за вреди.

В член 15 са посочени условията, като предварително споразумение и предварителна информация за потребителя или правото на потребителя да прекрати договора, при които доставчикът може да измени договора за предоставяне на цифрово съдържание по отношение на основните работни характеристики.

В член 16 се определят условията, при които потребителят има право да прекрати договори, сключени за неопределен срок или за срок от над 12 месеца, и следователно може да смени доставчика. Например потребителят уведомява доставчика 14 дни преди влизането в сила на прекратяването. В член 16 се описват подробно също и последиците от прекратяването на дългосрочен договор. Той предвижда също така, че доставчикът се въздържа от използването на данни, както и всякаква друга информация, която потребителят е предоставил в замяна на цифровото съдържание.

В член 17 се предвижда, че доставчикът има право на регресен иск в случай на действие или пропуск от страна на лице на предшестващ етап на веригата от сделки, което е задействало отговорността на доставчика за липсата на съответствие или непредоставянето на съдържание спрямо потребителя. Условията и редът за упражняване на това право трябва да се уредят от националните законодателства на държавите членки.

В член 18 държавите членки се задължават да осигурят наличието на подходящи и ефективни средства за гарантиране на съответствието с настоящата директива.

Член 19 съдържа клауза относно задължителния характер на правилата относно потребителското договорно право, т.е. в него се посочва, че всяка дерогация от включените в директивата изисквания в ущърб на потребителя не го обвързва.

В член 20 се предвиждат изменения на други законодателни актове на ЕС. С него се изменя Директива 1999/44/ЕО с цел да се избегнат припокриванията между двата инструмента. В член 20 също така се включва позоваване на настоящата директива в приложението към Регламент (ЕО) № 2006/2004 с цел да се засили трансграничното сътрудничество по прилагането на настоящата директива. В този член също се включва позоваване на настоящата директива в приложение I към Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁷ с цел да се гарантира, че колективните интереси на потребителите, посочени в настоящата директива, са защитени.

В член 21 се установява крайният срок за транспониране от държавите членки.

В член 22 се установява задължение за Комисията да направи преглед на прилагането на настоящата директива не по-късно от пет години след влизането ѝ в сила.

В член 23 се определя датата на влизане в сила на директивата.

В член 24 се посочват адресатите на директивата.

²⁷

ОВ L 110, 1.5.2009 г., стр. 30.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²⁸,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Потенциалът за развитие на електронната търговия все още не се използва напълно. Стратегията за цифров единен пазар за Европа²⁹ прилага цялостен подход при разглеждането на основните пречки пред развитието на трансграничната електронна търговия в Съюза с цел разгръщане на този потенциал. Осигуряването на по-добър достъп за потребителите до цифрово съдържание и улесняването на предприятията при предоставянето на цифрово съдържание са необходими за засилване на цифровата икономика в Съюза и стимулиране на цялостния растеж.
- (2) За постигането на истински цифров единен пазар е необходима хармонизацията на някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание, като за основа се вземе високо равнище на защита на потребителите.
- (3) Различията в националните задължителни правила в областта на потребителското договорно право и липсата на ясни правила в областта на договорното право са сред основните пречки, възпрепятстващи развитието на предоставянето на цифрово съдържание, тъй като на равнището на Съюза съществуват прекалено малко съобразени с конкретни потребности правила. Предприятията понасят допълнителни разходи, произтичащи от различията в националните задължителни правила в областта на потребителското договорно право и са изправени пред правна несигурност при трансграничната продажба на цифрово съдържание. Предприятията понасят и разходи при адаптиране на договорите си към специалните задължителни правила относно предоставянето на цифрово съдържание, които вече са в процес на въвеждане в някои държави членки, което създава различия в обхвата и съдържанието на специалните национални правила, уреждащи тези договори. В държавите членки, в които все

²⁸

ОВ С , г., стр. .

²⁹

COM (2015) 192 final.

още не са установени специални правила относно предоставянето на цифрово съдържание, търговците, желаещи да извършват трансгранични продажби, изпитват несигурност, тъй като те често не знаят кои правила са приложими по отношение на цифровото съдържание в държавата членка, в която искат да изнасят, нито какво е съдържанието на тези правила и дали те са задължителни.

- (4) Потребителите нямат доверие в извършването на трансгранични покупки, особено онлайн. Един от основните фактори за тази липса на доверие е несигурността във връзка с основните им договорни права и липсата на ясна договорна рамка за цифровото съдържание. Много потребители на цифрово съдържание се сблъскват с проблеми, свързани с качеството на цифровото съдържание или достъпа до него. Например, те получават погрешно или дефектно цифрово съдържание или не могат да получат достъп до въпросното цифрово съдържание. В резултат на това потребителите понасят финансови и нефинансови вреди.
- (5) С цел отстраняване на тези проблеми както предприятията, така и потребителите следва да могат да разчитат на напълно хармонизирани правила относно предоставянето на цифрово съдържание, определящи договорни права, валидни за целия Съюз, които са от съществено значение за този вид сделки.
- (6) Пълното хармонизиране на правилата в областта на потребителското договорно право във всички държави членки ще улесни предприятията при трансграничното предлагане на цифрово съдържание. Те ще разполагат със стабилна среда в областта на договорното право, когато продават онлайн и използват други форми на продажба от разстояние в други държави членки. Наличието на напълно хармонизирани специални правила относно цифровото съдържание в целия ЕС ще премахне сложността, произтичаща от различните национални правила, които понастоящем се прилагат по отношение на договорите за предоставяне на цифрово съдържание. Също така това ще предотврати правната разпокъсаност, която иначе би произтекла от новите национални законодателства, уреждащи конкретно цифровото съдържание.
- (7) Потребителите ще могат да се възползват от напълно хармонизирани права относно цифровото съдържание при високо равнище на защита. Те ще имат ясни права, когато получават достъп или ползват цифрово съдържание от всяка точка в ЕС. По този начин ще се засили доверието им за закупуване на цифрово съдържание. Това ще допринесе също и за намаляване на вредите, които понасят потребителите понастоящем, тъй като ще съществува набор от ясни права, позволяващи им да решават проблемите, с които се сблъскат по отношение на цифровото съдържание.
- (8) Настоящата директива следва да хармонизира напълно набора от ключови правила, които досега не са били уредени на равнището на Съюза. Така тя следва да включва правила по отношение на съответствието на цифровото съдържание, средствата за правна защита на потребителите в случаите на липса на съответствие на цифровото съдържание с договора и определени условия за упражняването на тези средства за правна защита. Настоящата директива следва да хармонизира и някои аспекти, свързани с правото на прекратяване на дългосрочен договор, както и някои аспекти, засягащи изменението на цифровото съдържание.
- (9) Чрез пълно хармонизиране на всички изисквания, свързани с урежданите от настоящата директива въпроси, в рамките на своя обхват на прилагане, тя

възпира държавите членки да въвеждат допълнителни формални или материалноправни изисквания, като например срок, в рамките на който да се установи липсата на съответствие, задължение на потребителя да уведоми доставчика относно липсата на съответствие в рамките на определен срок или задължение на потребителя да плати за използването на цифровото съдържание до момента на прекратяване поради липса на съответствие с договора.

- (10) Настоящата директива не би трябвало да засегне националното законодателство, доколкото въпросните теми не са уредени с настоящата директива, например националните правила, предвиждащи задълженията на потребителя към доставчика на цифровото съдържание или уреждащи класификацията, изготвянето и валидността на договорите или законността на съдържанието. Държавите членки следва също така да имат свободата да предвиждат правила относно подробните условия за упражняване на някои права, като например правото на обезщетение за вреди, доколкото то не е обхванато от директивата, или правилата относно последиците от прекратяването на договора, които се прилагат в допълнение към правилата относно връщането, уредени в настоящата директива.
- (11) Директивата следва да разглежда проблеми, срещани при различните категории цифрово съдържание и неговото предоставяне. С цел да се вземе предвид бързото технологично развитие и да се запази бъдещата пригодност на понятието за цифрово съдържание, това понятие, както е използвано в настоящата директива, следва да бъде по-широко от това в Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³⁰. По-специално, то следва да обхваща услугите, които позволяват създаването, обработката или съхранението на данни. Въпреки че съществуват множество начини за предоставяне на цифрово съдържание, като например то да бъде предоставено на траен носител, да бъде изтеглено от потребителите на техни устройства, да се излъчва онлайн (web-streaming), да се разреши достъпът до възможности за съхраняване на цифровото съдържание или достъпът до използване на социални медии, настоящата директива следва да се прилага по отношение на всички видове цифрово съдържание, независимо от носителя, използван за неговото предаване. Диференцирането между различните категории в този бързо променящ се в технологично отношение пазар не е желателно, защото ще е почти невъзможно да се избегне дискриминацията между доставчиците. Следва да се осигурят еднакви условия на конкуренция между доставчиците на различните категории цифрово съдържание. Настоящата директива обаче не следва да се прилага по отношение на цифрово съдържание, което е вградено в стоки по начин, който го прави неразделна част от стоката, като функциите му са подчинени на основните функционалности на стоката.
- (12) С цел да се отговори на очакванията на потребителите и да се осигури ясна и несложна правна рамка за доставчиците на цифрово съдържание, предоставено на траен носител, по отношение на изискванията за съответствие и наличните средства за правна защита за потребителите в случай на несъответствие, настоящата директива следва да се прилага по отношение на стоки като DVD и CD, включващи цифрово съдържание по начин, който превръща стоките в обикновен носител на цифровото съдържание. Директивата следва да се прилага за цифровото съдържание, което се предоставя на траен носител, независимо

30

ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64.

дали се продава от разстояние или при директен контакт, така че да се предотврати разпокъсаност между различните канали за разпространение. Директива 2011/83/ЕС следва да продължи да се прилага за тези стоки, включително за задълженията, свързани с доставката на стоки, средствата за правна защита в случай на неосъществени доставки и естеството на договора, в рамките на които тези стоки се доставят. Директивата също така не засяга правото на разпространение, приложимо за тези стоки съгласно законодателството в областта на авторското право.

- (13) В цифровата икономика информацията за лицата често и все повече се разглежда от участниците на пазара като имаща стойност, сравнима с тази на парите. Цифровото съдържание често се доставя не срещу цена, а срещу насрещна престация, различна от парична сума, т.е. срещу предоставяне на достъп до лични или други данни. Тези специфични стопански модели се прилагат в различни форми на значителна част от пазара. Въвеждане на диференциация в зависимост от естеството на насрещната престация би създавало дискриминация между различните стопански модели; това би представлявало неоправдан стимул за предприятията да се насочат към предлагане на цифрово съдържание срещу предоставяне на данни. Следва да се гарантират еднакви условия на конкуренция. Освен това, дефекти в работните характеристики на цифровото съдържание, предоставено срещу нефинансова насрещна престация, могат да окажат въздействие върху икономическите интереси на потребителите. Затова приложимостта на правилата на настоящата директива не следва да зависи от това дали за предоставянето на конкретното цифрово съдържание се заплаща някаква цена.
- (14) Що се отнася до цифровото съдържание, предоставено не в замяна на определена цена, а срещу насрещна престация, различна от пари, настоящата директива следва да се прилага единствено по отношение на договори, при които доставчикът изисква и потребителят активно предоставя на доставчика пряко или косвено данни, като име и електронен адрес или снимки, например чрез индивидуална регистрация или въз основа на договор, който позволява достъп до снимки на потребителя. Настоящата директива не следва да се прилага в случаите, когато доставчикът събира данни, необходими за функционирането на цифровото съдържание в съответствие с договора, например географското местоположение, когато е необходимо, за да функционира мобилното приложение правилно, или само с цел изпълнение на законовите изисквания, например, когато в приложимите закони се изисква регистрация на потребителите с цел сигурност и идентификация. Настоящата директива също така не следва да се прилага в случаите, когато доставчикът събира информация, включително лични данни, като например IP адрес или друга автоматично генерирана информация, като например информация, събрана и предадена от „бисквитка“, която не е предоставена активно от потребителя, дори ако потребителят е приел да използва „бисквитката“. Тя не следва да се прилага и за случаи, при които потребителят е изложен на реклами единствено с цел получаване на достъп до цифрово съдържание.
- (15) Създаденото от потребителите съдържание следва да се третира по същия начин, като всяко друг цифрово съдържание, което потребителят предоставя или съхранява за целия срок на действие на договора, като например музикални и видео файлове, снимки, игри или приложения. Създаденото от потребителите съдържание включва широк набор от примери, включително цифрови

изображения, видео и аудио файлове, блогове, дискуссионни форуми, текстови формати за сътрудничество, постове, чатове, туитове, регистрации, подкастове, съдържание, създадено за мобилни устройства, съдържание, създадено в контекста на онлайн виртуални среди, рейтинги и събрани връзки, водещи до онлайн съдържание.

- (16) С цел да се гарантират общ набор от права за потребителите и еднакви условия на конкуренция за предприятията, потребителите следва да разполагат с едни и същи средства за правна защита по отношение на несъответстващо на договора цифрово съдържание, независимо от начина на разработване на съдържанието. Следователно, директивата следва да се прилага по отношение на договори за разработването на цифрово съдържание, специално поръчано от даден потребител, включително и за софтуер по поръчка на потребителя. Настоящата директива следва да се прилага също и по отношение на доставките на файлове за визуално моделиране, необходими за целите на 3D печата. Настоящата директива обаче не следва да урежда стоки, произведени чрез технологията на 3D печата, нито вредите, причинени на такива стоки.
- (17) Цифровото съдържание е от голямо значение в контекста на „Интернет на предметите“. Уместно е обаче специфичните въпроси за отговорността, свързана с „Интернет на предметите“, включително отговорността по отношение на договорите за данни и данните между машини, да бъдат разгледани отделно.
- (18) Договорите могат да включват общите условия на доставчика, които трябва да бъдат приети от потребителя. При някои видове цифрово съдържание доставчиците често описват услугата и свързаните с услугата измерими цели в споразумение за нивото на обслужване. Тези споразумения за нивото на обслужване обикновено се прилагат към основния договор и представляват важна съставна част от договорните отношения между доставчика и потребителя. Те следва да са обхванати от определението на термина „договор“ по смисъла на настоящата директива и следователно трябва да са в съответствие с посочените в нея правила.
- (19) Настоящата директива следва да се прилага само по отношение на услуги, чийто основен предмет е предоставянето на цифрово съдържание. Поради това директивата не следва да се прилага за услуги, които се извършват лично от доставчика и при които цифровите средства се използват само с цел достъп или предоставяне, като например превод, извършван от физическо лице, или други професионални консултантски услуги, при които само крайният резултат от услугата се предоставя на потребителя чрез цифрови средства.
- (20) Когато по силата на договор или пакет от договори доставчикът предлага цифрово съдържание в комбинация с други услуги като телекомуникационни услуги или стоки, чиято функция не е просто да бъдат носител на цифрово съдържание, настоящата директива следва да се прилага само по отношение на свързания с цифровото съдържание компонент от този пакет. Останалите елементи следва да се уреждат от съответното приложимо право.
- (21) Настоящата директива не следва да разглежда авторското право и други аспекти на интелектуалната собственост, свързани с предоставянето на цифрово съдържание. Затова тя не следва да засяга правата и задълженията съгласно законодателството в областта на авторското право и други закони в областта на интелектуалната собственост.

- (22) Защитата на физическите лица при обработването на лични данни се урежда от Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³¹ и от Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³², които са напълно приложими в контекста на договорите за предоставяне на цифрово съдържание. Тези директиви вече са установили правна рамка в областта на личните данни в Съюза. Изпълнението и прилагането на настоящата директива следва да се осъществява в пълно съответствие с тази правна рамка.
- (23) Съществуват различни начини цифровото съдържание да достига до потребителите. Целесъобразно е да се определят прости и ясни правила по отношение на условията и сроковете за извършване на основното договорно задължение на доставчика във връзка с предоставянето на цифрово съдържание на потребителя. Като се има предвид, че доставчикът по принцип не носи отговорност за действия или пропуски от страна на доставчик на интернет услуги или електронна платформа, която потребителят е избрал за получаване на цифровото съдържание, следва да е достатъчно доставчикът да предостави цифровото съдържание на това трето лице. Що се отнася до срока на предоставянето, в съответствие с пазарните практики и техническите възможности цифровото съдържание следва да бъде предоставено незабавно освен ако страните не се споразумеят за друго, с цел използването на други модели на предоставяне.
- (24) С цел насърчаване на иновациите в рамките на цифровия единен пазар и обезпечаване на технологичното развитие, намиращо отражение в бързо променящите се характеристики на цифровото съдържание, оправдано е цифровото съдържание да бъде, преди всичко, в съответствие с това, което е било договорено в договора.
- (25) В случаите, когато в договора не се предоставят достатъчно ясни и всеобхватни показатели за установяване на съответствието на цифровото съдържание с договора, е необходимо да се определят обективни критерии за съответствие, за да се гарантира, че потребителите не са лишени от правата си. В такива случаи съответствието с договора следва да се оценява предвид целта, за която обикновено се използва цифрово съдържание със същото описание.
- (26) Поради естеството си цифровото съдържание трябва да си взаимодейства с други цифрови устройства, за да функционира правилно; поради това оперативната съвместимост следва да бъде част от критериите за съответствие. По-специално то трябва да си взаимодейства с хардуер, включително със скоростта на процесора и функциите на графичните карти, както и със софтуера, включително и с определена версия на операционната система или определена програма за възпроизвеждане на мултимедийно съдържание (мултимедиен плеър). Понятието за функционалност следва да бъде свързано с начините, по които цифрово съдържание може да бъде използвано; то следва също да се отнася и до липсата или наличието на технически ограничения, като например защита чрез цифрово управление на правата или регионално кодиране.
- (27) Услугите и технологиите, основани на данни, носят значителни ползи, но в същото време създават известна уязвимост. Както беше потвърдено в Стратегията за цифров единен пазар, от основно значение е да се осигури високо равнище на мрежова и информационна сигурност в целия Европейски съюз, за

31

(ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31—50) [която ще бъде заменена от Общия регламент относно защитата на данните, след като бъде приет].

32

ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37—47.

да се гарантира спазването на основните права, като например правото на неприкосновеност на личния живот и личните данни, за да се повиши доверието на потребителите като цяло и по-специално в цифровата икономика. Поради широкото разпространение на софтуерни продукти качества като надеждност, сигурност и адаптивност към променящите се потребности също се превръщат в основна грижа. Следователно все по-важно е услугите и технологиите, основани на данни, да гарантират, че тези качества са осигурени до степен, съответстваща на ролята и функцията на тези технологии. По-специално, качеството от гледна точка на сигурността и надеждността се превръща в основен проблем за наличието на иновативни, комбинирани услуги, които трябва да разчитат на взаимното свързване на различни системи в различни области.

- (28) При прилагане на правилата на настоящата директива доставчиците следва да използват стандарти, отворени технически спецификации, добри практики и етични кодекси, включително във връзка с широко използвания формат за данни за извличане на информация, генерирана от потребителя, или всякакво друго съдържание, предоставено от потребителя, независимо дали са установени на международно или европейско равнище, или на равнището на конкретен промишлен сектор. В този контекст Комисията може да обмисли насърчаването на разработването на международни и европейски стандарти и изготвянето на етичен кодекс от професионални сдружения и други представителни организации, което би могло да подпомогне еднаквото прилагане на директивата.
- (29) Много видове цифрово съдържание се предоставят за определен период от време. Например, потребителите получават достъп до услуги за изчисления в облак за определен период от време. По тази причина е важно да се гарантира, че цифровото съдържание е в съответствие с договора през целия срок на договора. Нещо повече, предвид честото подобряване на цифровото съдържание, по-специално чрез актуализации, версията на цифровото съдържание, предоставяна на потребителя, следва да бъде най-новата налична версия към датата на сключване на договора.
- (30) Необходимо е цифровото съдържание да бъде точно интегрирано в хардуерната и софтуерната среда на потребителя, за да работи правилно. Когато липсата на съответствие на цифровото съдържание с договора се дължи на неправилно интегриране, тя следва да се счита за липса на съответствие на самото цифрово съдържание с договора, независимо дали то е било интегрирано от доставчика или под неговия контрол, или от потребителя съгласно инструкциите на доставчика за интегриране, и неправилното интегриране се е дължало на недостатъци във въпросните инструкции за интегриране. При такива сценарии произходът на липсата на съответствие се търси у доставчика.
- (31) Съответствието следва да обхваща както материалните, така и правните недостатъци. Правата на трети лица биха могли съществено да попречат на потребителя да използва цифровото съдържание или някои от неговите характеристики в съответствие с договора, ако тези права на трети лица са нарушени и ако те задължат доставчика да спре да нарушава тези права и да престане да предлага въпросното цифрово съдържание. Правните недостатъци са особено важни за цифровото съдържание, което по своето естество е подчинено на правата за интелектуалната собственост. По тази причина доставчикът следва да бъде задължен да гарантира, че цифровото съдържание не е обременено с каквито и да било права на трети лица, например претенции за

авторски права, свързани с цифровото съдържание, които пречат на потребителя да използва цифровото съдържание в съответствие с договора.

- (32) Поради специфичното естество на цифровото съдържание, което се характеризира с висока степен на сложност, както и поради по-добрите познания и достъп до ноу-хау, техническа информация и високотехнологични помощни средства на доставчика, именно той може по-добре да прецени от потребителя причините за несъответствието на цифровото съдържание с договора. Доставчикът също така може по-добре да прецени дали липсата на съответствие с договора се дължи на несъответствие на цифровата среда на потребителя с техническите изисквания за цифровото съдържание. Следователно, при възникване на спор отговорността за доказване, че цифровото съдържание съответства на договора, пада върху доставчика, освен ако той не докаже, че цифровата среда на потребителя не е съвместима с цифровото съдържание. Само когато доставчикът докаже, че цифровата среда на потребителя е несъвместима с оперативната съвместимост и другите технически изисквания, отговорността за доказване, че цифровото съдържание не е в съответствие с договора, пада върху потребителя.
- (33) Без да се засягат основните права на неприкосновеност на личния живот, включително поверителността на комуникациите, както и защитата на личните данни на потребителя, той следва да оказва съдействие на доставчика, за да му позволи да провери неговата цифрова среда, като използва средства, които предполагат най-малка намеса и които са на разположение и на двете страни при дадените обстоятелства. Това често може да бъде извършвано, например чрез предоставяне на доставчика на автоматично генерирани доклади за инциденти или подробности за интернет връзката на потребителя. Само при извънредни и надлежно обосновани обстоятелства, когато дори при пълноценно използване на всички други средства няма никакъв друг възможен начин, това може да бъде извършвано също така чрез позволяване на виртуален достъп до цифровата среда на потребителя. Когато обаче потребителят не оказва съдействие на доставчика, отговорността за доказване, че цифровото съдържание не съответства на договора, се носи от потребителя.
- (34) Доставчикът следва да отговаря пред потребителя за липсата на съответствие с договора и за всеки случай на непредоставяне на цифровото съдържание. Освен това, като се има предвид, че цифровото съдържание може да бъде предоставяно в рамките на определен период от време, е обосновано доставчикът да носи отговорност за всяка една липса на съответствие, която възникне през този период.
- (35) Непредоставянето на цифровото съдържание от доставчика на потребителя в съответствие с договора представлява сериозно нарушение на основното договорно задължение на доставчика, което следва да позволява на потребителя да прекрати договора незабавно. Когато първоначално доставчикът е успял да предостави цифровото съдържание, прекъсванията на предоставянето, в резултат на които цифровото съдържание не е достъпно за потребителя за кратък период от време, следва да бъдат разглеждани като несъответствие с договора, а не като непредоставяне. По-специално, изискването за адекватна непрекъсваемост на цифровото съдържание следва също така да се отнася и за други освен незначителни краткосрочни прекъсвания на предоставянето.

- (36) В случай на несъответствие с договора, на първо място потребителите следва да имат право на привеждане на цифровото съдържание в съответствие с договора. В зависимост от техническите характеристики на цифровото съдържание, доставчикът може да избере специфичен начин за привеждане на цифровото съдържание в съответствие с договора, например като актуализира софтуера или предостави на потребителя ново копие на цифровото съдържание. Предвид разнообразието на цифровото съдържание, не е подходящо да се определят фиксирани крайни срокове за упражняването на права или изпълнението на задължения, свързани с цифровото съдържание. Фиксираните крайни срокове може да не са съобразени с това разнообразие и да бъдат или твърде къси, или твърде дълги, в зависимост от случая. Следователно, по-уместно е да се прилагат разумни крайни срокове. Цифровото съдържание следва да бъде привеждано в съответствие с договора в рамките на разумен срок и безплатно; по-специално потребителят не следва да прави каквито и да било разходи, свързани с разработването на актуализация за цифровото съдържание.
- (37) На второ място, потребителят следва да има право на намаляване на цената или прекратяване на договора. Правото на потребителя на прекратяване на договора следва да бъде ограничено до случаите, при които например привеждането на цифровото съдържание в съответствие е невъзможно, а несъответствието засяга основните работни характеристики на цифровото съдържание. Когато потребителят прекратява договора, доставчикът следва да възстанови цената, платена от потребителя, или когато цифровото съдържание не се предоставя срещу плащане на определена цена, а срещу достъп до данни, предоставени от потребителя, доставчикът следва да се въздържа от използването им, от прехвърлянето им на трети лица или от позволяването на трети лица да осъществят достъп до тях след прекратяването на договора. Изпълнението на задължението за въздржане от използване на данните следва да означава в случаите, когато насрещната престация се състои в предоставянето на лични данни, че доставчикът следва да предприеме всички мерки, за да спази правилата за защита на данните, като ги заличи или ги направи анонимни по такъв начин, че потребителят да не може да бъде идентифициран с каквито и да било средства, които е вероятно да бъдат използвани в разумна степен от доставчика или от друго лице. Без да се засягат задълженията на администратора на лични данни съгласно Директива 95/46/ЕО, доставчикът не следва да се задължава да предприема каквито и да било допълнителни стъпки по отношение на данните, които е предоставил законно на трети лица в рамките на срока на договора за предоставяне на цифрово съдържание.
- (38) При прекратяване доставчикът следва също така да се въздържа да използва съдържанието, генерирано от потребителя. При все това, в случаите, в които повече от един потребител е генерирал конкретно съдържание, доставчикът има право да продължи да използва съдържанието, генерирано от потребителя, когато другите потребители го използват.
- (39) За да се гарантира, че потребителят се възползва от ефективна защита по отношение на правото на прекратяване на договора, доставчикът следва да позволи на потребителя да извлече обратно всички данни, въведени от него, създадени от него посредством използването на цифровото съдържание или генерирани по време на използването на цифровото съдържание от потребителя. Това задължение следва да обхване данните, които доставчикът е длъжен да

запази съгласно договора за предоставяне на цифрово съдържание, както и данните, които доставчикът в действителност е запазил във връзка с договора.

- (40) Когато след прекратяването на договора поради липса на съответствие доставчикът предоставя на потребителя технически средства за извличане на данните, потребителят следва да има право да извлича данните безплатно, например без да заплаща каквито и да било разходи за използване на широко използван формат за данни, с изключение на разходите, генерирани от собствената цифрова среда на потребителя, включително разходите за мрежова връзка, тъй като те не са конкретно свързани с извличането на данните.
- (41) Когато договърът бъде прекратен, от потребителя не следва да се изисква да заплаща за използването на цифровото съдържание, което не е в съответствие с договора, тъй като това би лишило потребителя от ефективна защита.
- (42) Предвид необходимостта от балансиране на законните интереси на потребителите и доставчиците, когато цифровото съдържание, предоставено за определен период от време в замяна на плащането на определена цена, води до възникването на право на прекратяване, потребителят следва да има право да прекрати само частта от договора, която съответства на периода, през който цифровото съдържание не е съответствало на договора. При все това, когато цифровото съдържание се предоставя срещу насрещна престация, различна от парична сума, частичното прекратяване не е практически осъществимо, тъй като не е възможно да се разпредели пропорционално насрещна престация, различна от парична сума.
- (43) Поради неговия характер, при използването му, цифровото съдържание не подлежи на износване и повреждане и то често се предоставя за определен период от време, а не еднократно. Следователно е обосновано да не се предвижда срок, за който доставчикът да носи отговорност за всяка липса на съответствие, която възникне по време на предоставянето на цифровото съдържание. Следователно държавите членки следва да се въздържат от поддържането или въвеждането на такъв срок. Държавите членки следва продължат да бъдат свободни да разчитат на националните разпоредби за давност, за да се гарантира правната сигурност във връзка с претенциите въз основа на липсата на съответствие на цифровото съдържание.
- (44) Принципът на отговорността на доставчика за вреди е основен елемент на договорите за предоставяне на цифрово съдържание. С цел увеличаване на доверието на потребителите в цифровото съдържание, този принцип следва да бъде уреден на равнището на Съюза, така че да се гарантира, че потребителите не понасят вреди, ако техният хардуер или софтуер е повреден от цифрово съдържание, което не е в съответствие с договора. Поради това потребителите следва да имат право на обезпечение за вреди, нанесени на цифровата среда на потребителя поради липса на съответствие с договора или непредоставяне на цифровото съдържание. Държавите членки обаче следва да са тези, които определят подробните условия за упражняването на правото на обезщетение за вреди, като същевременно се взема предвид, че намалението на цената за бъдещо предоставяне на цифровото съдържание, особено когато се предлага от доставчиците като единствено обезщетение за претърпените щети, не поставя непременно потребителя възможно най-близо до положението, в което би се намирал, ако цифровото съдържание е било надлежно предоставено и е било в съответствие с договора.

- (45) Поради технологични или други причини доставчикът може да бъде принуден да измени характеристиките на цифровото съдържание, което се предоставя в рамките на определен период от време. Тези изменения често са в полза на потребителя, тъй като те подобряват цифровото съдържание. Следователно, страните по договора могат да включат съответни клаузи в договора, които позволяват на доставчика да предприема изменения. Когато тези изменения обаче се отразяват отрицателно на начина, по който потребителят се ползва от основните работни характеристики на цифровото съдържание, те могат да нарушат равновесието на договора или естеството на изпълнението, което се дължи по договора, до такава степен, че потребителят може да не е искал изначално до сключи такъв договор. Поради това в такива случаи тези изменения следва да подлежат на изпълнението на определени условия.
- (46) Конкуренцията е важен елемент за добре функциониращ единен цифров пазар. С цел стимулиране на тази конкуренция потребителите следва да могат да отговарят на конкуриращи се оферти и да избират между доставчиците. За да се осъществи това на практика, те следва да могат да правят това без да са възпрепятствани от законови, технически или практически пречки, включително договорни условия или липса на средства за извличане на всички данни, въведени от потребителя, създадени от потребителя чрез използването на цифровото съдържание или генерирани по време на използването на цифровото съдържание от потребителя. Също така е важно обаче да се защитят съществуващите инвестиции и доверието в сключените договори. Следователно потребителите би трябвало да имат право да прекратяват дългосрочни договори при някои балансирани условия. Това не изключва възможността потребителските договори да могат да се сключват за по-дълги договорни срокове. Потребителят обаче следва да има право да прекрати всички договорни отношения, които в своята цялост продължават повече от 12 месеца. С цел недопускане на заобикалянето на това право, то следва да обхваща всеки договор, който води до обвързване на потребителя с договора в продължение на повече от 12 месеца, независимо дали договорът е с неопределен срок или е продължен автоматично или след последващо съгласие на страните.
- (47) Липсата на съответствие на крайното цифрово съдържание с договора, както е предоставено на потребителя, често се дължи на една от сделките по веригата — от първоначалния проектант до крайния доставчик. Въпреки че крайният доставчик следва да бъде отговорен пред потребителя в случай на липса на съответствие с договора между тези две страни, е важно да се гарантира, че доставчикът има подходящи права по отношение на различните участници по веригата от сделки, за да може да покрие своята отговорност към потребителя. Приложимото национално законодателство обаче е това, което следва да определя участниците по веригата от сделки, към които крайният доставчик може да се обърне, както и реда и условията за тези действия.
- (48) На лицата или организациите, които съгласно националното законодателство се счита, че имат законен интерес да защитават договорните права на потребителите, следва да се даде право да сезират съд или административен орган, компетентен да взема решения по жалби или да започне съответно съдебно производство.
- (49) Нищо в настоящата директива не следва да засяга прилагането на правилата на международното частно право, по-специално Регламент (ЕО) № 593/2008 на

Европейския парламент и на Съвета³³ и Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета³⁴.

- (50) Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁵ следва да бъде изменена, за да отразява обхвата на настоящата директива по отношение на траен носител, който включва цифрово съдържание, когато е използван изключително като носител на цифровото съдържание до потребителя.
- (51) Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета³⁶ следва да бъде изменен, за да включва позоваване на настоящата директива в приложението си, с цел да се засили трансграничното сътрудничество по прилагането на настоящата директива.
- (52) Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁷ следва да бъде изменена, за да включва позоваване на настоящата директива в приложението си, с цел да се гарантира, че колективните интереси на потребителите, посочени в настоящата директива, са защитени.
- (53) В съответствие със Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи³⁸ държавите членки се задължават в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между компонентите на дадена директива и съответните елементи от националните инструменти за транспониране. Законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано по отношение на настоящата директива.
- (54) Доколкото целите на настоящата директива, а именно да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар чрез съгласувано преодоляване на произтичащите от договорното право пречки пред предоставянето на цифрово съдържание, като същевременно предотврати правната разпокъсаност, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а вместо това могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, от гледна точка на осигуряването на обща съгласуваност на националните законодателства чрез хармонизирани правила в областта на договорното право, което би улеснило и координираните действия по прилагането, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (55) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, утвърдени по-специално от Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-конкретно в членове 16, 38 и 47 от нея,

33

ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6–16.

34

ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1.

35

ОВ L 171, 7.7.1999 г., стр. 12.

36

ОВ L 364, 9.12.2004 г., стр. 1.

37

ОВ L 110, 1.5.2009 г., стр. 30.

38

ОВ C 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет

Настоящата директивата определя някои изисквания относно договорите за предоставяне на цифрово съдържание на потребителите, по-специално правила относно съответствието на цифровото съдържание с договора, средствата за правна защита в случаите на липса на такова съответствие и редът и условията за упражняването на тези средства за правна защита, както и относно изменението и прекратяването на тези договори.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1. „цифрово съдържание“ означава:
 - а) данни, които се произвеждат и предоставят в цифров вид, например видеозапис, аудиозапис, приложения, електронни игри и всеки друг софтуер,
 - б) услуга, позволяваща създаването, обработката или съхранението на данни в цифров вид, когато тези данни се предоставят от потребителя, и
 - в) услуга, позволяваща споделянето на и всяко друго взаимодействие с данни в цифров вид, които се предоставят от други потребители на услугата;
2. „интегриране“ означава свързването на различни компоненти на цифрова среда, за да действат като координирано цяло в съответствие с нейното предназначение;
3. „доставчик“ означава всяко физическо или юридическо лице, независимо дали е частно или публично, което действа, включително чрез посредничеството на друго лице, действащо от негово име или за негова сметка, за постигането на цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занятие или професия;
4. „потребител“ означава всяко физическо лице, което, като страна по договорите, попадащи в обхвата на настоящата директива, осъществява дейност с предмет извън неговата търговска или стопанска дейност, занятие или професия;
5. „обезщетение“ означава парична сума, която потребителите имат право да получат като обезщетение за икономическите вреди, нанесени на тяхната цифрова среда;
6. „цена“ означава дължимата парична сума за предоставеното цифрово съдържание;
7. „договор“ означава споразумение, което има за цел да породи задължения или други правни последици;
8. „цифрова среда“ означава хардуер, цифрово съдържание и всяка мрежова връзка, доколкото те са под контрола на потребителя;

9. „оперативна съвместимост“ означава способността на цифровото съдържание да извършва всички свои функционалности във взаимодействие с конкретна цифрова среда;
10. „предоставяне“ означава предоставяне на достъп до цифрово съдържание или предоставяне на цифрово съдържание на разположение;
11. „траен носител“ означава всеки инструмент, даващ възможност на потребителя или на доставчика да съхранява информация, изпратена лично до него, по начин, който позволява бъдещото ѝ използване за срок, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява идентичното възпроизвеждане на съхранената информация.

Член 3

Обхват

1. Настоящата директива се прилага за всеки договор, по който доставчикът предоставя цифрово съдържание на потребителя или се задължава да направи това, като в замяна потребителят трябва да заплати определена цена или активно да предостави насрещна престация, различна от парична сума, под формата на лични данни или други данни.
2. Настоящата директива се прилага за всеки договор за предоставяне на цифров продукт, разработен съгласно спецификациите на потребителя;
3. С изключение на членове 5 и 11, настоящата директива се прилага също така за трайни носители, които включват цифрово съдържание, когато трайните носители се използват изключително като носители на цифровото съдържание.
4. Настоящата директива не се прилага за цифрово съдържание, което е предоставено срещу насрещна престация, различна от парична сума, доколкото доставчикът иска от потребителя да предостави лични данни, чието обработване е строго необходимо за изпълнението на договора или за спазването на правните изисквания и доставчикът не обработва допълнително тези данни по начин, който е несъвместим с тази цел. Настоящата директива също така не се прилага за други данни, които доставчикът изисква от потребителя да предостави с цел да се гарантира, че цифровото съдържание е в съответствие с договора или че покрива правните изисквания, и доставчикът не използва тези данни с търговски цели.
5. Настоящата директива не се прилага за договори относно:
 - а) услуги, извършени с преобладаващ елемент на човешка намеса от страна на доставчика, когато цифровият формат се използва основно като носител;
 - б) електронни съобщителни услуги, както е определено в Директива 2002/21/ЕО;
 - в) здравно обслужване, както е определено в член 3, буква а) от Директива 2011/24/ЕС;
 - г) услуги в областта на хазарта, което означава услуга, която включва залагане на суми посредством парично участие в игри на късмета, включително тези, които изискват определени умения, като например

лотарии, игри в казино, игри на покер и залагания, чрез електронни средства и по индивидуална заявка на получателя на услуга;

- д) финансови услуги.
6. Когато договарът включва елементи в допълнение към предоставянето на цифрово съдържание, настоящата директива се прилага само за задълженията и средствата за правна защита на страните в качеството им на доставчик и потребител на цифровото съдържание.
 7. Ако някоя от разпоредбите на настоящата директива противоречи на разпоредба на друг акт на Съюза, уреждащ конкретен сектор или предмет, разпоредбата на другия акт на Съюза има предимство пред настоящата директива.
 8. Настоящата директива не засяга защитата на физическите лица при обработването на лични данни.
 9. Доколкото не е уредено в нея, настоящата директива не засяга националните системи на договорно право като правилата за учредяване, валидността или последиците на договорите, включително последиците от прекратяването на договора.

Член 4

Равнище на хармонизация

Държавите членки не поддържат или въвеждат разпоредби, отклоняващи се от предвидените в настоящата директива, включително повече или по-малко строги разпоредби, с които да гарантират различно равнище на защита на потребителите.

Член 5

Предоставяне на цифровото съдържание

1. При изпълнение на договора за предоставяне на цифрово съдържание, доставчикът предоставя цифровото съдържание на
 - а) потребителя; или
 - б) на трето лице, което работи с материален или виртуален инструмент и предоставя цифровото съдържание на разположение на потребителя или позволява на потребителя да осъществи достъп до него и което е избрано от потребителя за получаване на цифровото съдържание.
2. Доставчикът предоставя цифровото съдържание непосредствено след сключването на договора, освен ако страните не са договорили друго. Предоставянето се счита, че се извършва, когато цифровото съдържание се предоставя на потребителя или, когато се прилага параграф 1, буква б), на третото лице, избрано от потребителя, в зависимост от това кое от двете настъпи по-рано.

Член 6

Съответствие на цифровото съдържание с договора

1. За да съответства на договора, цифровото съдържание трябва, където е уместно:

- а) да е с количество, качество, срок и версия и да притежава функционалност, оперативна съвместимост и други работни характеристики, като достъпност, непрекъснатост и сигурност, съгласно изискването в договора, включително във всяка преддоговорна информация, която представлява неразделна част от договора;
 - б) да е годно за конкретната цел, за която потребителят го изисква и за която той е осведомил доставчика в момента на сключването на договора и която доставчикът е приел;
 - в) да бъде предоставено заедно с предвидените в договора инструкции и сервизно обслужване на клиенти; и
 - г) да бъде актуализирано съгласно предвиденото в договора.
2. Доколкото договорът не определя, където е уместно, по ясен и разбираем начин изискванията за цифровото съдържание съгласно параграф 1, цифровото съдържание е годно за целите, за които обикновено се използва цифрово съдържание със същото описание, включително по отношение на неговата функционалност, оперативна съвместимост и други работни характеристики като достъпност, непрекъснатост и сигурност, като се има предвид:
- а) дали цифровото съдържание се предоставя срещу заплащането на определена цена или друга насрещна престация, различна от парична сума;
 - б) когато е уместно, всички съществуващи международни технически стандарти или, при липсата на такива технически стандарти, приложимите етични кодекси и добри практики в сектора; и
 - в) всяко публично изявление, направено от доставчика или от други лица, намиращи се на предшестваш етап на веригата от сделки, освен ако доставчикът не докаже, че:
 - i) не е бил и не е можело основателно да се очаква да е бил осведомен за въпросното изявление;
 - ii) към момента на сключването на договора изявлението е било коригирано;
 - iii) решението за придобиване на цифровото съдържание не е можело да бъде повлияно от изявлението.
3. Когато договорът предвижда, че цифровото съдържание се предоставя в течение на определен период от време, цифровото съдържание трябва да бъде в съответствие с договора през цялата продължителност на посочения период.
4. Освен ако не е договорено друго, цифровото съдържание се предоставя в съответствие с последната версия на цифровото съдържание, която е налична в момента на сключването на договора.
5. За да съответства на договора, цифровото съдържание трябва също така да отговаря на изискванията на членове 7 и 8.

Член 7

Интегриране на цифровото съдържание

Когато цифровото съдържание е неправилно интегрирано в цифровата среда на потребителя, всяка липса на съответствие, произтичаща от неправилното интегриране, се разглежда като липса на съответствие на цифровото съдържание, ако:

- а) цифровото съдържание е интегрирано от доставчика или под отговорността на доставчика; или
- б) цифровото съдържание е трябвало да бъде интегрирано от потребителя и неправилното интегриране се дължи на пропуски в инструкциите за интегриране, когато тези инструкции са били предоставени в съответствие с член 6, параграф 1, буква в) или е трябвало да бъдат предоставени в съответствие с член 6, параграф 2.

Член 8

Права на трети лица

1. Към момента, в който цифровото съдържание се предоставя на потребителя, цифровото съдържание е освободено от всякакви права на трети лица, включително основани на интелектуалната собственост, така че цифровото съдържание да може да бъде използвано в съответствие с договора.
2. Когато цифровото съдържание се предоставя в течение на определен период от време, доставчикът в продължение на посочения период продължава да предоставя на потребителя цифровото съдържание, освободено от всякакви права на трети лица, включително основани на интелектуалната собственост, така че цифровото съдържание да може да бъде използвано в съответствие с договора.

Член 9

Тежест на доказване

1. Доставчикът носи доказателствената тежест по отношение на съответствието с договора към момента, посочен в член 10.
2. Параграф 1 не се прилага, когато доставчикът докаже, че цифровата среда на потребителя не е съвместима с оперативната съвместимост и други технически изисквания на цифровото съдържание и когато доставчикът е уведомил потребителя за тези изисквания преди сключването на договора.
3. Потребителят сътрудничи на доставчика, доколкото е възможно и необходимо, за да се определи цифровата среда на потребителя. Задължението за сътрудничество е ограничено до технически наличните средства, които предполагат най-малка намеса за потребителя. Когато потребителят не оказва сътрудничество, той носи доказателствената тежест по отношение на несъответствието с договора.

Член 10

Отговорност на доставчика

Доставчикът отговаря пред потребителя за:

- а) всяко непредоставяне на цифровото съдържание;

- б) всяка липса на съответствие, която съществува към момента на предоставянето на цифровото съдържание; и
- в) когато договарът предвижда, че цифровото съдържание се предоставя в течение на определен период от време, всяка липса на съответствие, която възникне по време на посочения период.

Член 11

Средство за правна защита при непредоставяне

Когато доставчикът не е предоставил цифровото съдържание в съответствие с член 5, потребителят има право незабавно да прекрати договора съгласно член 13.

Член 12

Средства за правна защита при липса на съответствие с договора

1. В случай на липса на съответствие с договора потребителят има право цифровото съдържание да се приведе в съответствие с договора безплатно, освен ако това е невъзможно, непропорционално или незаконно.

Привеждането на цифровото съдържание в съответствие с договора се счита за непропорционално, когато то налага разходи за доставчика, които са необосновани. При вземането на решение дали разходите са необосновани се взема предвид следното:

- а) стойността, която цифровото съдържание би имало, ако е в съответствие с договора; и
 - б) значението на липсата на съответствие с договора за постигането на целта, за която обикновено се използва цифрово съдържание със същото описание.
2. Доставчикът привежда цифровото съдържание в съответствие с договора съгласно параграф 1 в разумен срок от момента, в който доставчикът е бил уведомен от потребителя за липсата на съответствие с договора и без значително неудобство за потребителя, като се вземе предвид естеството на цифровото съдържание и целта, за която потребителят е поискал това цифрово съдържание.
 3. Потребителят има право на пропорционално намаление на цената по начина, определен в параграф 4, когато цифровото съдържание се предоставя срещу плащането на определена цена, или да прекрати договора съгласно параграф 5 и член 13, когато:
 - а) средството за правна защита за привеждане на цифровото съдържание в съответствие е невъзможно, непропорционално или незаконно;
 - б) доставчикът не е приложил средството за правна защита в срока, определен в параграф 2;
 - в) средството за правна защита за привеждане на цифровото съдържание в съответствие би причинило значително неудобство за потребителя; или
 - г) доставчикът е обявил, или е също толкова ясно от обстоятелствата, че доставчикът няма да приведе цифровото съдържание в съответствие с договора.

4. Намалението в цената е съразмерно на обезценяването на цифровото съдържание, което е получено от потребителя, в сравнение със стойността, която стоката би имала, ако съответства на договора.
5. Потребителят може да прекрати договора само ако липсата на съответствие с договора намалява функционалността, оперативната съвместимост и други основни работни характеристики на цифровото съдържание като неговата достъпност, непрекъснатост и сигурност, когато това се изисква от член 6, параграфи 1 и 2. Доставчикът носи тежестта да докаже, че липсата на съответствие с договора не намалява функционалността, оперативната съвместимост и други основни работни характеристики на цифровото съдържание.

Член 13

Прекратяване

1. Потребителят упражнява правото си на прекратяване на договора чрез уведомяване на доставчика с всяко подходящо средство.
2. Когато потребителят прекратява договора:
 - а) доставчикът възстановява на потребителя платената цена съевременно и във всички случаи не по-късно от 14 дни от датата на получаване на уведомлението;
 - б) доставчикът взема всички мерки, които могат да се очакват, за да се въздържа от използването на насрещната престация, различна от парична сума, която потребителят е предоставил срещу цифровото съдържание, и от използването на всички други данни, събрани от доставчика във връзка с предоставянето на цифровото съдържание, включително всяко съдържание, предоставено от потребителя, с изключение на съдържанието, което е било генерирано съвместно от потребителя и от други лица, които продължават да използват съдържанието;
 - в) доставчикът предоставя на потребителя технически средства за обратно извличане на цялото съдържание, предоставено от потребителя, и всички други данни, получени или генерирани чрез използването на цифровото съдържание от страна на потребителя, доколкото тези данни са били запазени от доставчика. Потребителят има право да извлече обратно съдържанието безплатно, без значително неудобство, в разумен срок и в широко използван формат за данни;
 - г) когато цифровото съдържание не е предоставено на траен носител, потребителят се въздържа от използването на цифровото съдържание или предоставянето му на трети лица, по-специално като заличава цифровото съдържание или го прави по друг начин нечетимо;
 - д) когато цифровото съдържание е предоставено на траен носител, потребителят:
 - і) по искане на доставчика и за сметка на доставчика, връща трайния носител на доставчика съевременно и във всички случаи не по-късно от 14 дни от получаването на искането на доставчика; и

- ii) изтрива всяко използваемо копие на цифровото съдържание, прави го нечетимо или по друг начин се въздържа от използването му или предоставянето му на трети лица.
3. При прекратяване доставчикът може да възпрепятства всяко по-нататъшно използване на цифровото съдържание от потребителя, по-специално като направи цифровото съдържание недостъпно за потребителя или като блокира потребителския акаунт на потребителя, без да се засяга параграф 2, буква в).
4. Потребителят не е задължен да плаща за използването на цифровото съдържание в периода преди прекратяването на договора.
5. Когато цифровото съдържание е било предоставено срещу плащането на определена цена и за определен период от време, предвиден в договора, потребителят може да прекрати договора само по отношение на тази част от определения период от време, през която цифровото съдържание не е било в съответствие с договора.
6. Когато потребителят прекратява част от договора в съответствие с параграф 5, се прилага параграф 2, с изключение на буква б) по отношение на периода, през който цифровото съдържание е било в съответствие с договора. Доставчикът възстановява на потребителя тази част от цената, която съответства на определения период от време, през който цифровото съдържание не е било в съответствие с договора.

Член 14

Право на обезщетение за вреди

1. Доставчикът носи отговорност пред потребителя за всяка икономическа вреда, нанесена на цифровата среда на потребителя, в резултат на липса на съответствие с договора или непредоставяне на цифровото съдържание. Обезщетението поставя потребителя възможно най-близо до положението, в което потребителят би се намирал, ако цифровото съдържание е било надлежно предоставено и е било в съответствие с договора.
2. Държавите членки определят подробни правила за упражняване на правото на обезщетение за вреди.

Член 15

Изменение на цифровото съдържание

1. Когато договорът предвижда, че цифровото съдържание се предоставя в течение на определен период от време, предвиден в договора, доставчикът може да измени функционалността, оперативната съвместимост и други основни работни характеристики на цифровото съдържание, като неговата достъпност, непрекъснатост и сигурност, и доколкото тези изменения се отразяват отрицателно върху достъпа или използването на цифровото съдържание от потребителя, само ако:
 - а) това е предвидено в договора;
 - б) потребителят е уведомен в разумен предварителен срок за изменението чрез изрично уведомление на траен носител;

- в) потребителят може да прекрати договора безплатно в рамките на не повече от 30 дни след получаването на уведомлението; и
 - г) при прекратяване на договора в съответствие с буква в), на потребителя се предоставят технически средства за обратно извличане на цялото предоставено съдържание съгласно член 13, параграф 2, буква в).
2. Когато потребителят прекратява договора в съответствие с параграф 1, когато е уместно,
- а) доставчикът възстановява на потребителя тази част от платената цена, която съответства на периода от време, изтекъл след изменението на цифровото съдържание;
 - б) доставчикът се въздържа от използването на насрещната престация, различна от парична сума, която потребителят е предоставил срещу цифровото съдържание, и от използването на всички други данни, събрани от доставчика във връзка с предоставянето на цифровото съдържание, включително и всяко съдържание, предоставено от потребителя.

Член 16

Право на прекратяване на дългосрочни договори

1. Когато договорът предвижда предоставянето на цифровото съдържание за неопределен период или когато първоначалният срок на договора или всяко съчетание на периоди на подновяване надвишава 12 месеца, потребителят има право да прекрати договора по всяко време след изтичането на първия 12-месечен период.
2. Потребителят упражнява правото си на прекратяване на договора чрез уведомяване на доставчика с всяко подходящо средство. Прекратяването влиза в сила 14 дни след получаването на уведомлението.
3. Когато цифровото съдържание се предоставя срещу плащането на определена цена, потребителят е отговорен за заплащането на частта от цената за предоставеното цифрово съдържание, която съответства на определения период от време преди прекратяването да влезе в сила.
4. Когато потребителят прекратява договора в съответствие с настоящия член:
 - а) доставчикът взема всички мерки, които могат да се очакват, за да се въздържа от използването на друга насрещна престация, различна от парична сума, която потребителят е предоставил срещу цифровото съдържание, и от използването на всички други данни, събрани от доставчика във връзка с предоставянето на цифровото съдържание, включително и всяко съдържание, предоставено от потребителя;
 - б) доставчикът предоставя на потребителя технически средства за обратно извличане на цялото съдържание, предоставено от потребителя, и всички други данни, получени или генерирани чрез използването на цифровото съдържание от страна на потребителя, доколкото тези данни са били запазени от доставчика. Потребителят има право да извлича съдържанието без значително неудобство, в разумен срок и в широко използван формат за данни; и

- в) когато е приложимо, потребителят изтрива всяко използваемо копие на цифровото съдържание, прави го нечетимо или по друг начин се въздържа от използването му, включително като не го предоставя на трети лица.
5. При прекратяване доставчикът може да възпрепятства всяко по-нататъшно използване на цифровото съдържание от потребителя, по-специално като направи цифровото съдържание недостъпно за потребителя или като блокира потребителския акаунт на потребителя, без да се засяга параграф 4, буква б).

Член 17

Право на регресен иск

Когато доставчикът носи отговорност пред потребителя за непредоставяне на цифрово съдържание или липсата на съответствие с договора, дължаща се на действие или бездействие от страна на лице, намиращо се на предшестващ етап на веригата от сделки, доставчикът има право да използва средства за правна защита срещу отговорното лице или отговорните лица във веригата от сделки. Лицето, срещу което доставчикът може да използва средства за правна защита, и съответните действия и условията за упражняването им, се определят в националното законодателство.

Член 18

Прилагане

1. Държавите членки осигуряват наличието на подходящи и ефективни средства за гарантиране спазването на настоящата директива.
2. Средствата, посочени в параграф 1, включват разпоредби, по силата на които един или няколко от посочените по-долу органи, определени от националното законодателство, могат да сезират съгласно националното законодателство съдилищата или компетентните административни органи с цел да се гарантира прилагането на националните разпоредби, транспониращи настоящата директива:
 - а) публични органи или техни представители;
 - б) организации на потребителите, които имат правен интерес да защитават потребителите;
 - в) професионални организации, които имат правен интерес да предприемат действия.

Член 19

Задължителен характер

Всяка договорна клауза, която в ущърб на потребителя изключва прилагането на националните мерки, транспониращи настоящата директива, отклонява се от тях или изменя действието им преди потребителят да привлече вниманието на доставчика към липсата на съответствие, не е обвързваща за потребителя, освен ако не е предвидено друго в настоящата директива.

Член 20

Изменения на Директива 1999/44/ЕО, Регламент (ЕО) № 2006/2004, Директива 2009/22/ЕО

1. В член 1, параграф 2 от Директива 1999/44/ЕО, буква б) се заменя със следното:

„б) „потребителски стоки“ означава всяка движима материална вещь, с изключение на:

- стоките, продавани при принудително изпълнение или чрез други съдебни мерки,
- вода и газ, когато те не се предлагат за продажба в ограничен обем или определено количество,
- електрическа енергия,
- траен носител, който включва цифрово съдържание, когато е използван изключително като носител на цифровото съдържание до потребителя, както е определено в Директива N/XXX/ЕС³⁹.“

2. В приложението към Регламент (ЕО) № 2006/2004 се добавя следната точка:

„21. Директива (ЕС) N/XXX на Европейския парламент и на Съвета от XX/XX/201X г. относно договорите за предоставяне на цифрово съдържание (ОВ...)“

3. В приложение I към Директива 2009/22/ЕО се добавя следната точка:

„16. Директива (ЕС) N/XXX на Европейския парламент и на Съвета от XX/XX/201X г. относно договорите за предоставяне на цифрово съдържание (ОВ...)“

Член 21

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до [две години след влизането в сила на директивата].
2. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на това позоваване се определят от държавите членки.
3. Държавите членки съобщават на Комисията текста на разпоредбите от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 22

Преглед

Комисията прави преглед на прилагането на настоящата директива не по-късно от [пет години след датата на нейното влизане в сила] и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета. В доклада се разглеждат, наред с другото, основанията за хармонизиране на правилата, приложими към договорите за предоставяне на цифрово

³⁹

Директива (ЕС) N/XXX на Европейския парламент и на Съвета от ... г. относно договорите за предоставяне на цифрово съдържание (ОВ ...)

съдържание, предоставяно срещу насрещна престация, различна от тази, обхваната от настоящата директива, и по-специално предоставяно срещу реклама или непряко събиране на данни.

Член 23

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 24

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател